

Warszawa, 21/05/2008r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-582767-X/08/MS

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Grzegorz SCHETYNA

Wiceprezes Rady Ministrów

Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Szanowny Panie Premierze

W Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich nadal toczy się postępowanie wyjaśniające w sprawie działań podejmowanych przez funkcjonariuszy Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego Socjalistycznej Republiki Wietnamu wobec obywateli tego kraju, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pozwolę sobie przypomnieć w tym miejscu, iż w dniu 29 lutego 2008 r. Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się z prośbą o wyjaśnienie, w jakich okolicznościach podległe Panu Premierowi służby dopuszczały przesłuchiwanie obywateli Wietnamu przez funkcjonariuszy tego kraju oraz o zajęcie stanowiska wobec podnoszonych w publikacjach prasowych wątpliwości dotyczących przebiegu tych przesłuchań. W swoim wystąpieniu Rzecznik zwrócił szczególną uwagę na sygnalizowane w mediach przypadki poddawania omawianym czynnościom osób ubiegających się w Polsce o nadanie statusu uchodźcy.

W odpowiedzi udzielonej pismem z dnia 20 marca 2008 r. Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, Pan Piotr Stachańczyk, wyjaśnił, iż przesłuchania odbywały się w ramach prowadzonych przez polskie organy postępowań w przedmiocie wydalenia cudzoziemca z terytorium Polski, a ich celem było jedynie potwierdzanie danych osobowych oraz uzyskanie dokumentów podróży dla osób będących stronami tych postępowań. Podsekretarz Stanu zapewnił przy tym, iż tego rodzaju czynności

nie są przeprowadzane z udziałem osób, w stosunku do których toczą się postępowania o nadanie statusu uchodźcy.

W trakcie dalszego badania przedmiotowej sprawy Rzecznik Praw Obywatelskich uzyskał jednak informacje o co najmniej dwóch przypadkach przesłuchiwania przez służby wietnamskie obywateli Wietnamu pozostających w procedurze uchodźczej.

Jednym z przesłuchiowanych był Pan P. Przesłuchanie Cudzoziemca odbyło się w dniu 20 lutego 2008 r., podczas Jego pobytu w Areszcie w Celu Wydalenia przy Nadwiślańskim Oddziale Straży Granicznej w Warszawie. Tymczasem od dnia 14 stycznia 2008 r. przed Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców toczyło się postępowanie o nadanie Panu P. statusu uchodźcy. Decyzja organu pierwszej instancji, odmawiająca przyznania Cudzoziemcowi ochrony międzynarodowej, zapadła dopiero w dniu 14 marca 2008 r.

W dniu 20 lutego 2008 r. funkcjonariusze Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego Wietnamu przesłuchali również Pana T., także przebywającego we wspomnianym wyżej Areszcie. W tym przypadku, postępowanie o nadanie Cudzoziemcowi statusu uchodźcy wszczęte zostało w dniu 12 listopada 2007 r. Decyzją z dnia 7 stycznia 2008 r. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców odmówił Panu T. nadania wspomnianego statusu oraz stwierdził brak przesłanek do udzielenia Cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany na terytorium Polski. W dniu 12 stycznia Pan T. wniósł odwołanie do Rady do Spraw Uchodźców, które -jak wynika z uzyskanych przez Rzecznika informacji - dotychczas nie zostało rozpatrzone.

Wspomnieć w tym miejscu należy także o sygnalizowanych Rzecznikowi przypadkach przesłuchiwania obywateli Wietnamu po zakończeniu toczących się w ich sprawach postępowania statusowego. W takich okolicznościach omawianym czynnościom poddano Pana T. oraz Pana L.

Mając powyższe na uwadze pozwolę sobie przypomnieć w tym miejscu, iż zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1695), dane osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy oraz wszelkie informacje mogące wskazywać, że toczy się lub

toczyło w stosunku do nich postępowanie o nadanie tego statusu, podlegają ochronie przed ujawnieniem władzom lub instytucjom kraju pochodzenia tych osób. Przytoczony przepis stanowi gwarancję, iż wszelkie informacje świadczące o fakcie ubiegania się o ochronę międzynarodową przed prześladowaniem w kraju pochodzenia pozostaną poufne. Poufność ta służyć ma w szczególności zapewnieniu poczucia bezpieczeństwa samym zainteresowanym cudzoziemcom oraz ich bliskim.

Tymczasem poczynione w przedmiotowej sprawie ustalenia budzą wątpliwości Rzecznika Praw Obywatelskich co do wywiązywania się podległych Panu Premierowi służb z obowiązku zapewnienia obywatelom Wietnamu ubiegającym się w Polsce o nadanie statusu uchodźcy należytej ochrony przed ujawnieniem ich danych organom kraju ich pochodzenia.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 12 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn.: Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147), zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o podjęcie działań zmierzających do zbadania sprawy dotyczącej przesłuchiwania przez służby wietnamskie osób ubiegających się w Polsce o status uchodźcy. W szczególności proszę Pana Premiera o ustalenie, czy poza osobami wskazanymi wyżej, przesłuchaniom poddawani byli także inni obywatele Wietnamu starający się w Polsce o nadanie omawianego statusu. Uprzejmie proszę także o wyjaśnienie, jakie dane bądź dokumenty dotyczące przesłuchiwanym cudzoziemców udostępniane były przez polskie organy funkcjonariuszom Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego Wietnamu.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich